

“บันทึกขออนุมัติ” ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของสัญญา ... นำมาอ้างไม่รับมอบครุภัณฑ์ไม่ได้ ?

โดย นายปกครอง

กรณีที่ส่วนราชการมีบันทึกขออนุมัติซื้อครุภัณฑ์โดยกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะของครุภัณฑ์ไว้ แต่เมื่อได้มีการประกาศสอบราคากลับไม่ได้กำหนดรายละเอียดดังกล่าวไว้

หากในชั้นการตรวจรับครุภัณฑ์ตามสัญญา คู่สัญญา (ซึ่งเป็นผู้ชนะการสอบราคา) ได้ส่งมอบครุภัณฑ์ไม่ถูกต้องตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้ตามบันทึกขออนุมัติซื้อ ส่วนราชการจะปฏิเสธไม่ตรวจรับและรับมอบครุภัณฑ์ดังกล่าวและไม่ชำระเงินค่าครุภัณฑ์ตามสัญญาได้หรือไม่

คดีปกครองที่นำมาเป็นอุทาหรณ์ในวันนี้ ... มีคำตอบครับ !

ข้อเท็จจริงในคดีมีว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ชนะการสอบราคาและเข้าทำสัญญาซื้อขายครุภัณฑ์ การเกษตรตามที่เทศบาล (ผู้ถูกฟ้องคดี) ได้ออกประกาศสอบราคา จำนวน ๒ รายการ ได้แก่ เครื่องพ่นเคมีฝอยละออง (ยูแอลวี) จำนวน ๑ เครื่อง และเครื่องพ่นหมอกควันชนิดสะพายไหล่ จำนวน ๓ เครื่อง

ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้ส่งมอบครุภัณฑ์ทั้ง ๒ รายการดังกล่าว แต่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีโดยคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ตรวจรับเครื่องพ่นหมอกควันชนิดสะพายไหล่เพียงรายการเดียว และปฏิเสธไม่ตรวจรับเครื่องพ่นเคมีฝอยละอองฯ โดยอ้างว่า คุณลักษณะของเครื่องที่ผู้ฟ้องคดีนำมาส่งมอบนั้นไม่ถูกต้องตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้ในบันทึกขออนุมัติซื้อของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ของคณะกรรมการกำหนดราคากลางและตามรายงานการประชุมสภา

ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีตรวจรับครุภัณฑ์ของผู้ฟ้องคดี และชำระเงินตามสัญญา

ประเด็นสำคัญคือ ผู้ถูกฟ้องคดีสามารถที่จะอ้างบันทึกขออนุมัติซื้อดังกล่าวเพื่อปฏิเสธไม่ตรวจรับและรับมอบเครื่องพ่นเคมีฝอยละอองฯ ได้หรือไม่ ?

โดยข้อ ๒ ของสัญญาซื้อขายครุภัณฑ์ กำหนดว่า เอกสารแนบท้ายสัญญาดังต่อไปนี้ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา ๒.๑ แบบใบเสนอราคา ๒.๒ แค็ตตาล็อก และมีข้อกำหนดว่า ผู้เสนอราคาจะต้องส่งแค็ตตาล็อกและหรือแบบรูปรายการละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องพ่นเคมีฝอยละออง (ยูแอลวี) และเครื่องพ่นหมอกควันชนิดสะพายไหล่ไปพร้อมใบเสนอราคา โดยไม่ปรากฏว่าบันทึกขออนุมัติซื้อเป็นเอกสารแนบท้ายสัญญาอันจะถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาด้วย และประกาศสอบราคาและเอกสารสอบราคาซื้อก็มิได้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะของเครื่องพ่นเคมีฝอยละอองฯ

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อสัญญาซื้อขายฉบับพิพาทไม่ปรากฏว่าบันทึกขออนุมัติซื้อเป็นเอกสารแนบท้ายสัญญาอันจะถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาด้วย และประกาศสอบราคาและเอกสารสอบราคาซื้อก็มิได้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะของเครื่องพ่นเคมีฝอยละอองฯ ข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีจึงขัดแย้งกับพยานเอกสาร ไม่อาจรับฟังได้

ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการเปิดซองสอบราคาประกาศให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับการคัดเลือก

จึงเป็นกรณีที่ได้ตรวจสอบแล้วว่า ผู้ฟ้องคดียื่นซองสอบราคาถูกต้องตามประกาศสอบราคาและเอกสารสอบราคาซื้อ การที่ผู้ฟ้องคดีส่งมอบครุภัณฑ์ทั้ง ๒ รายการ ภายในเวลาตามสัญญา จึงเป็นการปฏิบัติตามสัญญาแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีหน้าที่ต้องชำระเงินค่าครุภัณฑ์ให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามสัญญา การอ้างบันทึกขออนุมัติซึ่งมิใช่เอกสารที่เป็นส่วนหนึ่งของสัญญา เพื่อปฏิเสธไม่รับมอบครุภัณฑ์ย่อมไม่ชอบ

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่รับมอบเครื่องพ่นเคมีฝอยละออง (ยูแอลวี) จากผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการปฏิบัติผิดสัญญาซื้อขาย

ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องปฏิบัติตามสัญญาซื้อขาย โดยเมื่อผู้ฟ้องคดีส่งมอบครุภัณฑ์ ให้ผู้ถูกฟ้องคดี
ตรวจรับตามคุณลักษณะที่ระบุไว้ในใบเสนอราคาและแค็ตตาล็อกตามสัญญา หากถูกต้องและครบถ้วน ผู้ถูกฟ้องคดี
มีหน้าที่ต้องรับมอบครุภัณฑ์ดังกล่าวและจ่ายเงินให้แก่ผู้ฟ้องคดี (*คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๒๔๔/๒๕๖๐*)

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้วางบรรทัดฐานในการตรวจรับครุภัณฑ์ของส่วนราชการว่า
การที่จะตรวจรับหรือรับมอบครุภัณฑ์หรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาคุณลักษณะของครุภัณฑ์ที่เอกชนส่งมอบมา
โดยเทียบกับคุณลักษณะที่ระบุไว้ในสัญญาหรือเอกสารที่สัญญาระบุให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาเป็นสำคัญ
และหากครุภัณฑ์ที่ส่งมอบมามีคุณลักษณะถูกต้องและครบถ้วนตามสัญญาแล้ว ส่วนราชการย่อมไม่สามารถอ้าง
เอกสารอื่นที่มีใช้ส่วนหนึ่งของสัญญามาเป็นเหตุในการปฏิเสธไม่ตรวจรับครุภัณฑ์ตามสัญญาได้

นอกจากนี้ ยังเป็นอุทาหรณ์ที่ดีแก่ทั้งเอกชนผู้เสนอราคาและส่วนราชการว่า การส่งมอบและ
ตรวจรับครุภัณฑ์นอกจากจะต้องดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการแล้ว การปฏิบัติตาม
หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่เป็นข้อกำหนดในสัญญาก็เป็นสิ่งที่ต้องยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดเช่นเดียวกันครับ
(*ปรัจฉาคดีปกครองได้ที่ สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕*)
